

ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ: СУТНІСТЬ, ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА УПРАВЛІННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В тезах розглядаються основні трактування понять «якість» та «якість продукції». Наведено основні фактори впливу на управління якістю продукції на підприємстві.

Ключові слова: якість, якість продукції, управління якістю, підприємство..

Abstract

Theses examine the main interpretations of the concepts of quality and product quality. The main influencing factors on product quality management at the enterprise are given.

Keywords: quality, product quality, quality management, enterprise.

Проблема управління якістю продукції є однією з найбільш актуальних у контексті ефективності управління підприємством сучасних умовах господарювання. Якість продукції є ключовим фактором успіху, оскільки споживачі стають все більш вимогливими щодо якості товарів та послуг, вони очікують не лише функціональності продукту, але й високої якості, безпеки та екологічної чистоти. Підприємствам необхідно відповідати цим вимогам, щоб зберігати та розвивати свою клієнтську базу. Крім того ефективне управління якістю продукції на підприємстві дозволяє зменшити кількість бракованої продукції та витрати на виробництво, що сприяє підвищенню ефективності та збільшенню прибутковості, а також висока якість є ключовою конкурентною перевагою як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку. Отже, управління якістю продукції залишається важливим аспектом діяльності будь-якого підприємства в сучасних умовах господарювання і є необхідним для досягнення успіху та стабільного розвитку.

Питання управління якістю продукції досліджувались в працях як закордонних, так і вітчизняних вчених, таких як: О. Арістов, М. Бабін, Л. Басовський, Р. Бичківський, А. Вакуленко, С. Варакута, А. Гличева, О. Давидова, Б. Злобін, І. Іваненко, А. Іващенко, С. Ільєнко, Р. Ладиженська, О. Момот, В. Нижник, Н. Новицький, В. Олексюк, В. Панов, І. Писаревський, Т. Сарнавська, В. Синько, В. Фомін, З. Шайхлісламов, М. Шаповал, Я. Шор, С. Черкашин та багатьох інших науковців.

Згідно А. Іващенко та Л. Рибалко-Рак система управління якістю являє собою сукупність органів і об'єктів управління, взаємодіючих за допомогою матеріально-технічних і інформаційних засобів під час управління якістю продукції [1]. На думку О. Шаманської, система управління якістю продукції представляє собою лише один аспект контролю за управлінською діяльністю, технологічними процесами виробництва та якістю продукції, спрямований на підвищення рівня якості виробів [2]. С. Валявський відзначає, що система управління якістю продукції є комплексною соціально-економічною системою, в якій об'єднуються всі підсистеми керування якістю продукції. Ці підсистеми взаємодіють між собою за допомогою методів вимірювання якості праці та принципів управління якістю продукції відповідно до міжнародних стандартів ISO 9000:2009 [3].

У таблиці 1 наведено різні погляди науковців щодо трактування поняття управління якістю продукції на підприємстві.

Узагальнюючі наведені в таблиці 1 визначення якості та якості продукції можна стверджувати, що якість продукції – це сукупність характеристик і властивостей продукту, які визначають його корисність, ефективність, надійність, безпеку, зручність та інші аспекти, що впливають на задоволення споживача і відповідають вимогам стандартів якості.

Управління якістю продукції на підприємстві в сучасних умовах господарювання вимагає врахування різноманітних факторів для забезпечення успішності та конкурентоспроможності підприємства (рис.1).

Таблиця 1 – Трактування понять «якість» та «якість продукції»

Автор	Трактування поняття
1	2
Д. Джуран	Якість – це відповідність вимогам клієнта та споживача.
В. Демінг	Якість – це відповідність виконаної роботи вимогам.
А. Фейгенбаум	Якість – в це ступінь, до якої продукт відповідає вимогам.
Ф. Кросбі	Якість – це відповідність виконаної роботи потребам клієнта.
Стандарти серії ІСО 9000	Якість – це здатність продукції чи послуги задовольняти вимоги клієнта та регулятивних органів.
Ф. Бейкер	Якість – це здатність продукту або послуги виконувати те, для чого вони призначені.
Д. Гарріс	Якість - це "відповідність вимогам за доступну ціну"
Д. Харінгтон	Якість як "відповідність вимогам споживача на кожному етапі виробництва"
Е. Шухарт	Якість як "ступінь відповідності потребам клієнта"
П. Друкер	Якість – це "відповідність вимогам споживача після здійснення покупки"
С. Мицюк	Якість продукції – це сукупність основних характеристик, які можна кількісно виміряти за допомогою техніко-економічних показників. Ці характеристики роблять продукцію унікальною порівняно з іншими об'єктами подібного призначення, відображають рівень задоволення певних потреб і попиту на продукцію на ринкових умовах.
Ю. Папіж, Р. Гучмазов	Якість продукції – це загальна оцінка основних властивостей, які визначають, наскільки ефективно і економічно продукція може задовольняти відповідні потреби відповідно до свого призначення.
І. Власенко	Якість продукції – це комбінація характеристик та параметрів, які визначають корисність для споживача та рівень задоволення його потреб в конкретних обставинах.

Джерело: складено автором на основі [4-9].

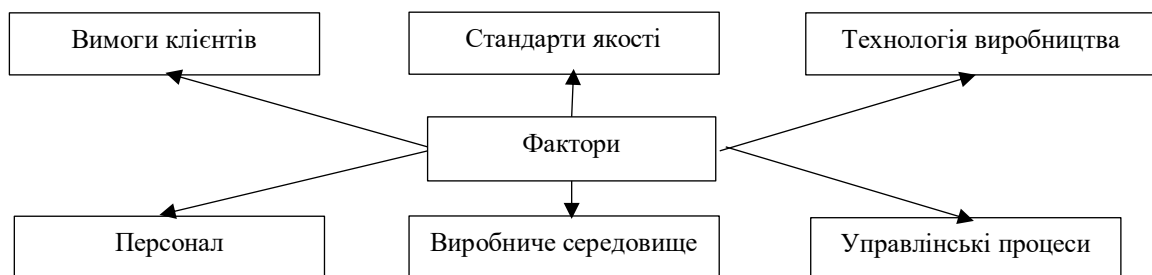

Рис. 1. Фактори впливу на управління якістю продукції на підприємстві

Джерело: складено автором на основі [2, 4, 5].

При побудові системи управління якістю на підприємстві з врахуванням факторів впливу необхідно: розуміти потреби ринку, відповідно враховувати вимоги та очікування клієнтів; дотримуватися встановлених стандартів якості, які можуть бути регульовані законодавством, міжнародними стандартами або внутрішніми стандартами підприємства; застосовувати сучасні технології та інноваційні методи виробництва, що дозволяють підвищити якість продукції та ефективність виробництва; здійснювати ефективне управління виробничими процесами, тобто дотримання контролю якості на кожному етапі виробництва та впровадження системи постійного вдосконалення; навчання та розвиток персоналу, а також залучення кваліфікованих фахівців до управління якістю; забезпечення належних умов праці, безпеки на робочому місці та дотримання вимог екологічної безпеки; швидке реагування на зміни у ринкових умовах та технологіях виробництва та адаптація виробничих процесів.

Отже, управління якістю продукції на підприємстві відіграє важливу роль, оскільки задовольняє потреби клієнтів, допомагає підприємствам зберігати свою конкурентоспроможність на ринку, покращує ефективність виробництва, зменшуючи кількість браку та витрат на виробництво, призводить до зменшення витрат на гарантійне обслуговування, покращує репутацію підприємства на ринку, допомагає підприємствам відповідати стандартам якості та вимогам законодавства, сприяє формуванню споживчої довіри, що є важливим елементом успіху підприємства в довгостроковій

перспективі. Тому на підприємстві повинна бути побудована ефективна політика щодо управління якістю продукції для того, щоб бути конкурентоспроможним на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Іващенко А. В., Рибалко-Рак Л. А. Управління якістю продукції на підприємстві URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/9108/1/54-57.pdf>
2. Шаманська О. І. Система управління якістю як невід’ємна складова конкурентоспроможності підприємства. Ефективна економіка. 2014. № 9 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3363>.
3. Валявський С. М. Управління якістю продукції на підприємстві в умовах входження України в ЄС. Ефективна економіка: електронне наук. фах. вид. Дніпропетровськ. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4617>
4. Власенко І. В. Роль системи управління якістю в забезпеченні конкурентоспроможності продукції промислового підприємства. Економіка і організація управління. 2021. № 3 (43). URL: <https://jvestnik-chemistry.donnu.edu.ua/index.php/eou/article/view/11138>.
5. Байцар Р. І., Гунькало А. В. Стандарти ISO серії 9000: еволюція підходів до управління якістю. Збірник матеріалів VI Всеукраїнського науково-практичного семінару «Якість: проблеми та рішення». Харків: Стандартизація, сертифікація, якість. 2006. С. 35–36.
6. Векслер Е.М., Рифа В.М., Василевич Л.Ф. Під загальною редакцією Е.М. Векслера. Менеджмент якості. Київ: «ВД «Професіонал», 2008. 320 с.
7. Віткін Л. Місце України у світовій і європейській якості. Стандартизація, сертифікація, якість. 2002. № 3. С. 43-49.
8. Лисенко О.М. Системи управління якістю: особливості впровадження згідно з новою версією стандарту ISO-9001. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. 2016. № 1 (20). С. 27–34.
9. Траченко Л. А. Важливі аспекти формування систем управління якістю в контексті вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015. Ефективна економіка. 2018. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>

Блишин Юлія Андріївна – студентка групи МВКД-20Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: yuliablisin@gmail.com

Науковий керівник: **Буреннікова Наталія Вікторівна** — д-р екон. наук, професор, професор кафедри економіка підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Blyshyn Yulia Andriivna – student of the MVKD-20B group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: yuliablisin@gmail.com

Supervisor: **Burennikova Natalia Viktorivna** — Doctor of Economics. Sciences, professor, professor of the department of enterprise economics and production management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia